

На основу члана 30. и члана 71. и 72. став 2 Закона о локалној самоуправи (Службени гласник Републике Српске бр.101/04, 42/05 и 118/05,98//13), Скупштина општине Невесиње, на сједници одржаној 23.05.2014. године, донијела је

СТАТУТ

ОПШТИНЕ НЕВЕСИЊЕ ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

На основу члана 30. и члана 71. и 72. став 2 Закона о локалној самоуправи (Службени гласник Републике Српске бр.101/04, 42/05 и 118/05,98//13), Скупштина општине Невесиње, на сједници одржаној 23.05.2014. године, донијела је СТАТУТ

ОПШТИНЕ НЕВЕСИЊЕ ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. (1) Овим Статутом уређују се послови општине Невесиње као јединице локалне самоуправе, организација и рад њених органа, акти, имовина и финансирање, облици учешћа грађана у локалној самоуправи, сарадња са другим јединицама локалне самоуправе, поступак за доношење и измјену Статута, и друга питања од локалног интереса.

(2) Граматички изрази употребљени у овом Статуту за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола. Члан 2. (1) Општина Невесиње је територијална јединица локалне самоуправе (у даљем

тексту:општина), у којој грађани задовољавају своје потребе и учествују у остваривању заједничких и општих интереса, непосредно и преко демократски изабраних представника.

(2) Органи општине у складу са законом регулишу и управљају јавним пословима који се налазе у њиховој надлежности, а у интересу локалне заједнице.

Члан 3. Подручје општине чине насељена мјеста :1. Батковићи, 2. Бежђеђе, 3. Биоград, 4. Бојишта, 5. Боровчићи, 6. Братач, 7. Будисавље, 8. Гај, 9. Горња Бијења, 10. Горњи Дрежањ, 11. Горњи Лукавац, 12. Грабовица, 13. Доња Бијења, 14. Доњи Дрежањ, 15. Доњи Лукавац, 16. Драмишево, 17. Жиљево, 18. Жуберин, 19. Жуља, 20. Заборани, 21. Залом, 22. Залужје, 23. Зови До, 24.Јасена, 25. Југовићи, 26. Кифино Село, 27. Кљен, 28. Кљуна, 29. Ковачићи, 30. Крекови, 31. Крушевљани, 32. Лакат, 33. Лука, 34. Миљевац 35. Невесиње, 36. Оцак, 37. Плужине, 38. Подграђе, 39. Постољани, 40. Пресјека, 41.

Придворци, 42. Прковићи, 43. Рабина, 44. Раст, 45. Риља, 46. Рогаче, 47. Чесим (Ћесим) 48. Сељани, 49. Слато, 50. Сопиља, 51. Студенци, 52. Трусина, 53. Удрежње, 54. Хрушта, 55. Хумчани, 56. Шеховина, 57. Шипачно. Члан 4. Сједиште општине Невесиње је у Невесињу, улица Цара Душана број 44. Члан 5. (1) Општина има својство правног лица.

(2) Општину представља и заступа Начелник општине. Члан 6.

(1) Општина има симболе : грб и заставу који симболишу историјско, културно и природно наслеђе општине.

(2) Застава Општине је правоугаоног облика, положена хоризонтално, пропорције 2:3. На дну заставе - 1/4 висине заставе је поље боје небеско плаве (SKY BLU), на коме је симбол планине Вележ са два брда златне боје, у средини тог симбола је симбол Старог града, а изнад се налази положена пушка златне боје. Члан 7.

Симболи Општине истичу се на објектима и у службеним просторијама Општине, предузећа, установа и других организација чији је оснивач Општина. Симболи општине истичу се уз симболе Босне и Херцеговине и Републике Српске у складу са законом. Члан 8.

(1) Органи општине имају печате које користе у вршењу послова из свог дјелокруга у складу са законом.

(2) Садржина и облик печата утврђени су законом.

(3) Печатом се потврђује аутентичност јавне исправе и другог акта којим органи општине одлучују или службено опште са другим органима, правним лицима и грађанима.

(4) Број печата, њихова употреба, чување и уништавање уређује се актима Општине, у складу са законом. Члан 9.

Општина има празник. Празник општине је 8. новембар. Члан 10.

Општина установљава и додјељује награде и признања. Врсте награда и признања, критерији и поступак за додјељивање утврђују се посебном одлуком Скупштине општине.

Члан 11. (1) Општина у оквиру својих надлежности обезбјеђује остваривање, заштиту и унапређивање

људских права и слобода грађана и индивидуалних и колективних права припадника националних мањина у складу са законом.

(2) Свако има право приступа свим јавним институцијама у општини, право да се слободно

креће и одређује своје мјесто пребивалишта и боравка, право пословања, или рада на цијелој територији општине, право да продаје и купује покретну и непокретну имовину, у складу са законом.

(3) Сви грађани могу равноправно учествовати у вршењу јавних послова, у складу са законом.

(4) Општина подстиче активности и пружа помоћ удружењима грађана чија је дјелатност од

интереса за општину.

(5) Општина у оквиру својих надлежности обезбјеђује, подстиче и унапређује равноправност

полова и остваривање једнаких могућности.

(6) Сви грађани и правна лица која обављају пословну дјелатност, или остварују добит на подручју општине, обавезна су да учествују у финансирању функција и овлашћења општине путем пореза, такси, доприноса и других прихода, у складу са законом. Члан 12.

Службени језици су: језик српског народа, језик бошњачког народа и језик хрватског народа. Службена писма су ћирилица и латиница. Члан 13.

(1) Општина обезбјеђује пропорционалну заступљеност конститутивних народа и група осталих у органима општине на основу резултата посљедњег пописа становништва.

(2) Примјена принципа пропорционалне заступљености конститутивних народа и група осталих из става 1. овог члана обезбједиће се одлукама и другим актима органа општине.

Глава II

ПОСЛОВИ ОПШТИНЕ Члан 14.

(1) Послови Општине обухватају послове из самосталне надлежности и послове пренесене законом. Послови из самосталне надлежности Општине обухватају послове из области нормативне дјелатности, послове управљања Општином, и послове на плану пружања услуга.

(2) Општина има право да се бави и свим другим питањима од локалног интереса, која нису искључена из њене надлежности, нити су додијељена неком другом нивоу власти.

1. Самостални послови општине Члан 15.

Општина у оквиру нормативне дјелатности и управљања општином, обавља следеће послове:

1) усваја програм развоја Општине,

2) усваја развојне, просторне и урбанистичке планове и планове за спровођење,

3) доноси буџет и завршни рачун буџета,

4) уређује и обезбјеђује коришћење грађевинског земљишта и пословног простора,

- 5) организује комуналну полицију,
- 6) обавља послове инспекцијског надзора, у складу са законом,
- 7) управља и располаже имовином Општине,
- 8) оснива Општинску управу и Стручну службу Скупштине општине и уређује њихову организацију,
- 9) врши катастарске, геодетске и имовинско-правне послове, у складу са законом,
- 10) врши наплату, контролу наплате и принудне наплате изворних прихода Општине,
- 11) врши послове правног заступања општине, у складу са законом,
- 12) обезбјеђује извршавање закона и других прописа, чије је извршење повјерено Општини и
- 13) обавља и друге послове из области нормативне дјелатности и управљања Општином у складу са законом и другим прописима.

Члан 16.

Општина на плану пружања услуга, обавља сљедеће послове:

- 1) врши специфичне послове у области: културе, образовања, спорта, здравства и социјалне заштите, цивилне заштите, занатства, туризма, угоститељства и заштите околине,
- 2) уређује и обезбјеђује обављање комуналних дјелатности: производњу и испоруку воде, топлотне енергије пречишћавање и одводњу отпадних вода, одржавање јавне хигијене, јавни превоз путника, одржавање улица, саобраћајница, паркова, гробаља и пружање погребних услуга; одвођењу атмосферских вода и других падавина и чишћење јавних површина,
- 3) оснива привредна друштва, установе и друге организације за обављање послова од интереса за општину/град, уређује њихову организацију и управљање,
- 4) уређује и обезбјеђује изградњу, одржавање и кориштење јавних објеката комуналне инфраструктуре,
- 5) и обавља друге послове из области пружања услуга, у складу са законом и другим прописима. Члан 17.

Општина остварује политику уређења простора, на сљедећи начин:

- 1) доноси урбанистички план и регулационе планове, прати и обезбјеђује њихово спровођење,
- 2) издаје локацијске услове и одобрења за грађење у складу са законом,
- 3) обезбјеђује кориштење грађевинског земљишта, даје грађевинско земљиште на кориштење, утврђује накнаду за уређење и кориштење грађевинског земљишта, и стара се о његовом уређењу и заштити,
- 4) обезбјеђује услове за уређење насеља и кориштење јавних и других површина, одређује простор за паркирање и уређује услове и начин њиховог кориштења и управљања,
- 5) уређује начин одлагања комуналног отпад,
- 6) одређује подручја на којима се могу обављати одређене врсте пословних дјелатности,
- 7) обезбјеђује услове и одређује начин изградње, односно постављања и уклањања објеката на јавним површинама - у насељеним мјестима и на неизграђеном грађевинском земљишту, и одређује услове за уклањање објеката који представљају непосредну опасност за живот и здравље људи, за сусједне објекте и безбједност саобраћаја,
- 8) обавља и друге послове из области просторног уређења, у складу са законом. Члан 18.

Општина у комуналној и стамбеној области, обавља сљедеће послове:

- 1) прописује правила одржавања реда у стамбеним зградама,

- 2) одлучује о увођењу посебне накнаде за етажне власнике, под условима прописаним посебним законом-ради обезбјеђења средстава за радове хитних интервенција у стамбеним зградама,
- 3) прописује услове и обезбјеђује надзор над одржавањем стамбених зграда,
- 4) одређује висину закупнине за кориштење станова којима управља, те висину закупнине за државне станове на свом подручју, под условима прописаним посебним законом којим је уређено њихово кориштење,
- 5) одлучује о организовању послова одржавања стамбених зграда којима управља, висини накнаде за одржавање, утврђује критерије и начин плаћања трошкова одржавања пословних просторија и станова, у којим се обавља пословна дјелатност,
- 6) обезбјеђује поступак исељења бесправно усељених лица у станове на којим није стечено станарско право и заједничке просторије у стамбеним зградама, и друге законом утврђене послове у области становања,
- 7) обезбјеђује обављање комуналних дјелатности, те организационе, материјалне и друге услове за изградњу и одржавање комуналних објеката и комуналне инфраструктуре,
- 8) обезбјеђује локације и услове за изградњу и одржавање гробаља, одређује услове и начине сахрањивања, и обезбјеђује средства за сахрањивање социјално незбринутих лица, умрлих на подручју града,
- 9) обезбјеђује услове за изградњу и одржавање улица и тргова, локалних путева, сеоских, пољских и других некатегорисаних путева, уређује и обезбјеђује управљање тим путевима и улицама и одобрава њихову изградњу,
- 10) уређује начин држања домаћих животиња и кућних љубимаца на подручју града,
- 11) обезбјеђује организацију и начин обављања јавног превоза путника, који се обавља на територији града, и ауто-такси превоза;
- 12) обезбјеђује надзор над обављањем комуналних дјелатности, и инспекцијски надзор,
- 13) обавља и друге послове у области комуналних и стамбених дјелатности, у складу са законом. Члан 19.

У области културе, Општина има сљедеће надлежности:

- 1) обезбјеђује заштиту културних добара, осим оних који су законом утврђени као добра од значаја за Републику,
- 2) обезбјеђује заштиту и одржавање споменика и спомен обиљежја од значаја за културно-историјску традицију, ако њихова заштита и одржавање нису уређени другим прописима,
- 3) организује манифестације и обиљежавање јубилеја у области културе од значаја за општину и развој културно-умјетничког стваралаштва у општини;
- 4) обезбјеђује услове за прикупљање, обраду, чување и давање на кориштење књига и других публикација и услове за рад библиотека чији је општина оснивач;
- 5) обезбјеђује изградњу, реконструкцију и одржавање објеката институција културе у општини чији је оснивач општина;
- 6) обавља и друге послове из области културе, у складу са законом. Члан 20.

Општина у области основног и средњег образовања врши сљедеће послове:

- 1) предлаже број и просторни распоред основних школа на територији општине,
- 2) предлаже уписна подручја за основне школе на територији општине,
- 3) именује чланове школских одбора, у име општине,
- 4) обезбјеђује средства за подмирење материјалних трошкова средњег образовања, средства за текуће и инвестиционо одржавање објеката средњег образовања;
- 5) обезбјеђује и друга средства прописана законом,
- 6) обезбјеђује средства, и прописује услове за стипендирање ученика и студената:

7) обавља и друге послове из области образовања, у складу са законом. Члан 21. Општина у области здравствене заштите има надлежности прописане законом.

Члан 22.

Општина у области заштите права бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, обавља сљедеће послове:

- 1) утврђује статус и права бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца, и цивилних жртава рата, у складу са законом,
- 2) обезбјеђује средства за побољшање материјалног положаја бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца, и цивилних жртава рата, у складу са расположивим средствима,
- 3) уређује и обезбјеђује рјешавање стамбених потреба бораца, војних инвалида, породица погинулих и несталих бораца и цивилних жртава рата, у складу са законом,
- 4) обавља и друге послове из области борачко-инвалидске заштите. Члан 23.

Општина у области социјалне заштите, врши сљедеће послове:

- 1) доноси општински програм развоја социјалне заштите,
  - 2) обезбјеђује услове за квалитетно пружање социјалних услуга грађанима,
  - 3) оснива центар за социјални рад, и обезбјеђује кадровске, просторне, финансијске и техничке услове за његов рад,
  - 4) прати социјалне потребе грађана, обезбјеђује равноправне услове особама са инвалидитетом, утврђује програме побољшања квалитета живота ових особа, њихових породица и других угрожених група, дефинише политику проширене социјалне заштите на подручју општине,
  - 5) прати и помаже рад социјално-хуманитарних организација у обављању хуманитарне дјелатности,
  - 6) обезбјеђује финансијска средства за остваривање права из области социјалне заштите, утврђених законом,
  - 7) развија и друге облике социјалне заштите, у складу са потребама и могућностима општине,
  - 8) обавља и друге послове из области социјалне заштите, у складу са законом. Члан 24.
- У области друштвене бриге о дјечи и омладини, Општина обавља сљедеће послове:
- 1) обезбјеђује услове за боравак дјече у предшколским установама, предшколско васпитање и образовање, превентивну здравствену заштиту дјече предшколског узраста, боравак дјече у предшколским установама у складу са законом, одмор и рекреацију дјече до 15 година у дјечијим одмаралиштима, одмор и рекреацију дјече,
  - 2) обезбјеђује услове за одржавање, изградњу, доградњу, опремање и осавремењавање услова за рад установа друштвене бриге о дјечи,
  - 3) доноси средњорочне и краткорочне планове омладинске политике за подручје општине,
  - 4) води регистар омладинских организација које имају сједиште на подручју општине,
  - 5) планира и обезбјеђује средства за рад омладинских савјета, и учествује у финансирању програма омладинске политике на нивоу општине,
  - 6) обезбјеђује објекте и услове у којима млади обављају омладинске активности на основу утврђених критерија,
  - 7) припрема и реализује годишњи програм стручног усавршавања из области омладинског рада и активности од интереса за општину,
  - 8) обавља и друге послове из области друштвене бриге о дјечи и омладини, у складу са законом. Члан 25.

У области спорта и физичке културе, Општина обавља сљедеће послове:

- 1) обезбјеђује услове за развој и унапређење спорта и физичке културе,
- 2) обезбјеђује услове за изградњу и кориштење спортских и рекреативних објеката,
- 3) обезбјеђује услове за организацију и одржавање спортских такмичења, и других спортских манифестација од значаја за општину,
- 4) обезбјеђује услове за развој и унапређење аматерског спорта,
- 5) обезбјеђује посебне услове за повећање квалитета рада са младим спортским талентима,
- 6) обезбјеђује услове и издаје лиценце за организацију и одржавање спортских такмичења и манифестација од значаја за општину,
- 7) издаје лиценце за рад стручњака у спортским организацијама на подручју општине,
- 8) обавља и друге послове из области спорта и физичке културе, у складу са законом.

Члан 26.

У области туризма, угоститељства, занатства и трговине, Општина обавља сљедеће послове:

- 1) обезбјеђује услове за развој и унапређење туристичких ресурса, и туристичке понуде општине,
- 2) утврђује висину боравишне таксе,
- 3) обезбјеђује услове за развој туристичке информативно-пропагандне дјелатности,
- 4) обезбјеђује услове за развој и унапређење угоститељства, прописује радно вријеме и друге услове за рад угоститељских објеката,
- 5) обезбјеђује услове за развој и унапређење занатства и трговине, подстиче развој дефицитарних заната, у складу са интересима и потребама грађана,
- 6) обавља и друге послове из области туризма, угоститељства, занатства и трговине, у складу са законом.

Члан 27.

У области развоја привреде, приватног предузетништва и пољопривреде, Општина обавља сљедеће послове:

- 1) обезбјеђује услове за подстицање и развој малих и средњих предузећа, и других облика приватног предузетништва;
- 2) обезбјеђује адекватну информисаност предузетника о поступку и условима за оснивање средњих и малих предузећа;
- 3) утврђује Програм кориштења средстава од накнаде за претварање пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе;
- 4) доноси Програм здравствене заштите животиња на подручју општине,
- 5) доноси План прољетне сјетве,
- 6) доноси шумско-привредну основу за шуме у државном власништву, и годишњи план газдовања у приватним шумама;
- 7) подстиче развој пољопривреде, сточарства, воћарства на територији општине;
- 8) обавља и друге послове из ових области, у складу са законом. Члан 28.

У области заштите природних добара и животне средине, Општина обавља сљедеће послове:

- 1) доноси основе заштите кориштења и унапређења пољопривредног земљишта, и стара се о њиховом спровођењу,
- 2) обезбјеђује активности и мјере које имају за циљ спречавање штетних активности, оштећења или загађивања природе, као и смањење или елиминисање настале штете,
- 3) обезбјеђује кориштење природних ресурса на економичан и прикладан начин, у циљу очувања еколошког система, и осигурава побољшање квалитета животне средине,

- 4) обезбјеђује стицање и унапређивање сазнања о животној средини општине и осигурава сталну едукацију из ове области,
  - 5) доноси програм заштите животне средине,
  - 6) прописује и предузима дугорочне мјере и активности на плану заштите животне средине које су од интереса за Општину, а нарочито сљедеће:
    - 7) обезбјеђује чистоћу животне средине на подручју општине, врши дренажу бујичних вода, прикупљање и пречишћавање канализације на подручју Општине, врши адекватно третирање отпадних вода на територији Општине, врши заштиту од буке, вибрација и загађености ваздуха, насталих као посљедица обављања одређених дјелатности , обезбјеђује снабдијевање Општине водом за пиће, управља зеленим површинама и заштићеним природним подручјима,
    - 8) обезбјеђује услове кориштења, и начин управљања природним језерима, изворима, јавним бунарима и јавним чесмама, и стара се о њиховој заштити, те ствара опште услове за очување чистоће обала ријека и језера; обезбјеђује опште услове и начине изградње и одржавања водовода у сеоским насељима, њихово кориштење, и утврђује санитарно-техничке услове за испуштање отпадних вода,
    - 9) одређује водoprивредне услове, издаје водoprивредне сагласности и водoprивредне дозволе за објекте и радове, одређене законом,
    - 10) обезбјеђује услове за очување, кориштење и унапређење подручја са природним љековитим својствима, и управља подручјима са природним љековитим својствима на којима је успостављен посебан режим заштите,
    - 11) прописује граничне вриједности емисије за поједине штетне и опасне материје, у случајевима утврђеним законом,
    - 12) објављује податке о стању квалитета ваздуха,
    - 13) стара се о побољшању квалитета ваздуха, за подручја са угроженим квалитетом ваздуха, предузима одговарајуће мјере,
    - 14) утврђује мјере за организовано и нешкодљиво уклањање животиња, обезбјеђује услове карантина за животиње, са подручја општине,
    - 15) обавља послове евиденције о квалитету стоке, одабраним мушким приплодним грлима, прописује услове и начине држања пчела и постављања пчелињака, и одређује подручја за селекцију пчела;
    - 16) обезбјеђује вршење инспекцијског надзора из области заштите животне средине,
    - 17) остварује сарадњу са другим јединицама локалне самоуправе, на плану заштите и унапређења животне средине,
    - 18) обезбјеђује очување природних вриједности на свом подручју, и доноси акте о стављању под заштиту одређеног природног добра, те
    - 19) обавља друге послове из области заштите природних добара и животне средине, у складу са законом. Члан 29.
- Општина обезбјеђује информисање и јавно обавјештавање о питањима од значаја за живот и рад грађана, а нарочито:
- 1) редовно објављује одлуке скупштине општине и начелника општине, и друге акте у Службеном гласнику општине, на web-страници општине, и на огласној плочи општине,
  - 2) обезбјеђује и организује континуирано обављање послова информисања,
  - 3) омогућује представницима медија, удружењима грађана, и другим заинтересованим лицима увид у документа органа Општине,
  - 4) обезбјеђује одржавање конференција за штампу, и друге видове обавјештавања јавности путем медија,
  - 5) обезбјеђује и успоставља пунктове за информисање грађана,

- 6) организује и одржава службену интернет страницу општине;
  - 7) организује посебан систем обавјештавања у случају елементарних непогода, епидемија, или других ситуација опасних по живот и здравље становништва, те
  - 8) на друге начине развија и унапређује систем информисања и јавног обавјештавања.
- Члан 30.

Општина у области заштите грађана и материјалних добара од елементарних и других већих непогода, обавља сљедеће послове:

- 1) доноси програм рада цивилне заштите Општине,
- 2) доноси план заштите од пожара за подручје Општине,
- 3) организује цивилну заштиту и заштиту од пожара, проводи мјере цивилне заштите и заштите од пожара,
- 4) одређује превентивне мјере за случај непосредне опасности од елементарних и других већих непогода,
- 5) планира и утврђује изворе финансирања и извршавања задатака цивилне заштите, и заштите од пожара;
- 6) формира штабове, јединице и одређује повјеренике цивилне заштите;
- 7) одређује мјере за ублажавање и отклањање непосредних посљедица од елементарних и других већих непогода,
- 8) одређује предузећа и друга правна лица, која су обавезна донијети планове заштите од пожара и друга општа акта, у складу са законом и планом заштите општине од пожара;
- 9) обавља и друге послове из области цивилне заштите и заштите од пожара, у складу са законом. Члан 31.

(1) Општина организује службу за пружање правне помоћи ради заштите и остваривања права и интереса грађана на подручју Општине.

1) Организација и послови службе правне помоћи уређују се актом којим се уређује организација општинске управе

2. Пренесени послови општине Члан 32.

(1) Општина обавља и послове државне управе, када јој се законом пренесу у надлежност.

(2) Када се послови државне управе преносе у надлежност општине, прије доношења закона којим се ти послови преносе у надлежност Општине Скупштина општине може захтијевати претходне консултације са надлежним републичким органима.

(3) Финансирање пренесених послова из става 1. овог члана врши се у складу са законом

ГЛАВА III

ОРГАНИЗАЦИЈА И РАД ОРГАНА ОПШТИНЕ Члан 33.

Органи општине су:

- 1) Скупштина општине,
- 2) Начелник општине.

Члан 34.

Функционери општине су: 1) Начелник општине,

- 2) замјеник Начелника општине,
- 3) предсједник Скупштине општине и
- 4) потпредсједник Скупштине општине.

1. Скупштина општине

Члан 35.

Скупштина општине је представничко тијело грађана Општине и орган одлучивања и

креирања политике Општине. У оквиру свог дјелокруга надлежности, Скупштина општине су:

- 1) доноси Статут Општине,
- 2) доноси одлуке и друга општа акта и даје њихово аутентично тумачење,
- 3) доноси буџет, завршни рачун буџета и усваја извјештај о реализацији буџета,
- 4) доноси планове и програме развоја Општине, план локалног економског развоја, план инвестирања и план капиталних улагања,
- 5) доноси просторне и урбанистичке планове и програме општине,
- 6) доноси програм уређења грађевинског земљишта,
- 7) доноси спроведбене планове,
- 8) доноси одлуке и друга општа акта о обављању функција из области културе, образовања, спорта, здравства, социјалне заштите, друштвене бриге о дјечи и омладини, информација, занатства, туризма, угоститељства, привреде, приватног предузетништва, пољопривреде, шумарства и заштите околине,
- 9) доноси одлуке о комуналним таксама и другим јавним приходима, када је овлашћена законом,
- 10) доноси одлуке и друга општа акта у области цивилне заштите и заштите од пожара, у складу са законом, и предузима мјере за функционисање истих,
- 11) доноси одлуке о прибављању, управљању и располагању имовином Општине,
- 12) доноси одлуку о одређивању назива улица, тргова, дијелова насељених мјеста,
- 13) доноси одлуку о проглашењу празника Општине,
- 14) доноси одлуку о употреби симбола Општине,
- 15) доноси одлуку о чланству Општине у Савезу општина и градова, о удруживању у друге савезе и организације, успоставља и остварује сарадњу са другим општинама и градовима,
- 16) доноси план коришћења јавних површина,
- 17) доноси одлуку о проглашењу почасних грађана и уређује права и обавезе из те одлуке,
- 18) доноси одлуку о наградама и признањима,
- 19) бира и разрјешава предсједника Скупштине општине, потпредсједника Скупштине општине, замјеника Начелника Општине, секретара Скупштине општине, начелнике одјељења и чланове сталних и повремених радних тијела Скупштине општине,
- 20) образује Стручну службу за потребе Скупштине и њених радних тијела,
- 21) оснива Одбор за жалбе и разматра извјештај о раду Одбора,
- 22) покреће иницијативу за територијалну промјену и промјену назива Општине и насељеног мјеста;
- 23) одлучује о задужењу Општине,
- 24) усваја Пословник и етички кодекс Скупштине општине,
- 25) разматра годишњи извјештај о раду Начелника општине и о истом заузима свој став,
- 26) разматра извјештај Начелника општине о раду у органима предузећа која обављају комуналне дјелатности,
- 27) одлучује о располагању капиталом у предузећима која обављају комуналне дјелатности, а који је у својини Општине,
- 28) одлучује о покретању иницијативе за опозив Начелника Општине у складу са законом,
- 29) оснива јавне установе и привредна друштва комуналних и других дјелатности за обављање послова од интереса за Општину и управља истим у складу са законом,
- 30) расписује јавни зајам и самодопринос,

- 31) расписује референдум,
- 32) даје мишљење о методологији за утврђивање накнаде за вршење повјерених послова,
- 33) доноси одлуке о образовању мјесних заједница на подручју Општине,
- 34) именује и разрјешава директора и управни одбор у јавним установама чији је оснивач или суоснивач Општина, у складу са законом,
- 35) разматра изјештаје о раду и програме рада јавних установа чији је оснивач Општина,
- 36) разматра и одлучује о грађанским иницијативама,
- 37) врши и друге послове утврђене законом. Члан 36.
- (1) Скупштина општине Невесиње има 21 одборника.
- 1) Одборници Скупштине општине бирају се на непосредним тајним изборима, у складу са законом, на период од 4 године. Члан 37.
- (1) Скупштина општине одлучује о питањима из своје надлежности већином гласова укупног броја одборника, ако за поједина питања законом није другачије прописано.
- (2) Начин одлучивања Скупштина општине уређује Пословником, у складу са законом. Члан 38.
- (1) Одборник Скупштине општине има право и дужност да учествује у раду Скупштине општине и њених радних тијела, чији је члан, да предлаже расправу о одређеним питањима, подноси предлоге за доношење одлука и других аката из надлежности Скупштине општине, подноси амандмане на предлоге прописа, поставља одборничка питања, савјесно и одговорно извршава повјерене задатке као и друга права и дужности у складу са законом, овим Статутом, Пословником Скупштине општине и Кодексом понашања.
- (2) Одборник има право да буде редовно обавјештаван о свим питањима од утицаја на вршење одборничких дужности, да му се пружи стручна помоћ у припреми приједлога материјала и других аката из надлежности Скупштине општине, те да му се обезбиједи подаци и друге информације неопходне за његов рад.
- (3) Одборник за вршење одборничке дужности има право на одборничку накнаду (одборнички додатак) у висини до 65% просјечне нето плате исплаћене у општинској управи за претходну годину, не укључујући плате функционера.
- (4) Одлуком Скупштине општине утврђује се висина одборничке накнаде у складу са законом, као и случајеви у којима одборнику не припада право на одборничку накнаду. Члан 39.
- (1) Функција одборника Скупштине Општине неспојива је са функцијом Начелника општине, замјеника Начелника општине.
- (2) Лице запослено у општинској управи или републичком органу управе не може бити одборник у Скупштини општине. Члан 40.
- Скупштина општине има предсједника, потпредсједника и секретара, које бира на временски период трајања мандата Скупштине. Члан 41.
- Предсједник и потпредсједник скупштине бирају се на конститутивној сједници, из реда одборника, већином гласова од укупног броја одборника, у складу са Пословником Скупштине општине.
- Члан 42.
- Предсједник Скупштине општине заступа и представља Скупштину општине, сазива сједнице и њима предсједава, те потписује акте Скупштине. Члан 43.
- Потпредсједник Скупштине општине обавља послове утврђене овим Статутом и Пословником Скупштине општине и замјењује предсједника Скупштине општине у случају његове спријечености. Члан 44.
- (1) Предсједник Скупштине Општине може бити опозван и прије истека мандата, ако своја права и дужности не врши у складу са овим Статутом, Пословником Скупштине општине,

због неморалног и недоличног понашања, због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља и у другим случајевима утврђеним законом.

(2) Потпредсједник Скупштине Општине може бити опозван и прије истека мандата, ако своја права и дужности не врши у складу са овим Статутом, Пословником скупштине Општине у случају када обавља послове из дјелокруга рада предсједника Скупштине Општине, због неморалног и недоличног понашања, због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља и у другим случајевима утврђеним законом.

(3) Поступак опозива предсједника и потпредсједника Скупштине општине уређује се Пословником Скупштине општине. Члан 45.

(1) Прву сједницу новоизабране Скупштине сазива предсједник Скупштине општине из претходног сазива, најкасније у року од 30 дана од дана објављивања извјештаја надлежног органа за спровођење избора.

(2) Ако је спријечен предсједник, односно потпредсједник Скупштине општине из претходног сазива, прву сједницу ће сазвати најстарији одборник из претходног сазива.

(3) Ако прву сједницу Скупштине не сазове овлашћено лице из става 1. односно става 2. овог члана, сједницу ће сазвати 1/2 одборника новог сазива.

(4) Првој сједници Скупштине општине до избора предсједника предсједава најстарији одборник новог сазива, коме у раду помажу два најмлађа одборника новог сазива, који су чланови радног предсједништва из реда политичких странака које имају највећи број одборника у Скупштини општине.

(5) До избора предсједника Скупштине општине предсједавајући прве сједнице има сва права и дужности предсједника Скупштине у погледу сазивања и предсједавања сједници. Члан 46.

(1) Сједницу Скупштине општине сазива предсједник Скупштине општине по потреби, у складу са програмом рада, а најмање једном у два мјесеца.

(2) Предсједник Скупштине општине сазива Скупштину по сопственој иницијативи или на захтјев начелника или 1/3 одборника, у року од 15 дана од дана подношења захтјева.

(3) Ако сједницу Скупштине не сазове предсједник Скупштине општине односно потпредсједник Скупштине општине у случају када је предсједник Скупштине општине спријечен, или одбију да је сазову Скупштину сазива у року утврђеном у ставу 2. овог члана подносилац захтјева.

(4) У случају из става 3. овог члана сједници Скупштине предсједава одборник којег одреди Скупштина општине, ако је предсједник, односно потпредсједник Скупштине општине спријечен или одбије да предсједава сједници." Члан 47.

Пословником Скупштине општине регулишу се питања која се односе на права и обавезе одборника, њихову одговорност, начин и поступак избора, опозива и разрјешења предсједника и потпредсједника Скупштине општине и њихова права и обавезе, начин и поступак избора, опозива и разрјешења замјеника Начелника Општине; начин избора секретара Скупштине општине и његова права и дужности; поступак сазивања сједнице Скупштине општине, утврђивање дневног реда сједнице, утврђивање резултата гласања, овлашћење предлагача сазивања сједнице уколико је не сазове предсједник; поступак предлагања и доношења општих аката, обавјештавање јавности о раду Скупштине општине, избор радних тијела Скупштине општине, њихов састав, надлежност и начин рада, програм рада Скупштине општине и начин вођења записника, као и друга питања од значаја за организацију и рад Скупштине општине. Члан 48.

(1) Скупштина општине може за извршење својих задатака оснивати сталне и повремене комисије, одборе и савјете, као радна тијела Скупштине општине.

(2) Број чланова, дјелокруг и начин рада сталних радних тијела Скупштине општине

уређује се Пословником Скупштине општине, а повремених радних тијела одлуком Скупштине општине о оснивању тих тијела. Члан 49.

(1) Секретара Скупштине општине именује Скупштина општине, након спроведеног јавног конкурса у складу са законом, на период трајања мандата сазива Скупштине која га је именовала.

(2) Секретар Скупштине општине има статус општинског службеника.

(3) Секретар Скупштине општине може бити разријешен дужности прије истека мандата у случајевима утврђеним законом и овим статутом, ако не врши послове у складу са законом и актима Скупштине општине.

(4) Приједлог за разрјешење секретара Скупштине општине могу поднијети предсједник Скупштине општине и најмање 1/3 одборника. Приједлог мора бити у писменој форми, образложен и потписан од стране предлагача.

(5) О разрјешењу секретара Скупштина одлучује се јавним гласањем, већином гласова од укупног броја одборника

(6) У случају престанка мандата секретара, Скупштина општине именује вршиоца дужности секретара, у складу са законом. Члан 50.

(1) Секретар Скупштине општине организује и брине се за обављање стучних и административних послова за Скупштину општине и њена радна тијела и обавља и друге послове утврђене законом, овим Статутом, Пословником и другим актима Скупштине општине.

(2) Секретар Скупштине општине руководи Стручном службом Скупштине општине и одговара Скупштини општине за свој рад и рад Стручне службе Скупштине општине.

(3) Секретар Скупштине општине је главни и одговорни уредник "Службеног гласника општине Невесиње". Члан 51.

(1) На приједлог Начелника општине, Скупштина општине именује и разрјешава начелнике одјељења Општинске управе, на вријеме трајања мандата сазива Скупштине општине која га је именовала, у складу са законом.

(2) Начелник одјељења Општинске управе руководи одјељењем и одговоран је за рад одјељења

(3) За начелника одјељења може бити именовано лице које има високу стручну спремност одговарајућег смјера или први циклус студија са најмање 240 ECTS бодова, три године радног искуства у траженом степену образовања, положен стручни испит за рад у Општинској управи и друге услове утврђене законом и актом о организацији и систематизацији радних мјеста у Општинској управи.

(4) Начелник одјељења Општинске управе за свој рад одговара у складу са законом.

Члан 52. (1) Начелник одјељења може бити разријешен прије истека мандата у случајевима утврђеним законом, овим Статутом и другим актима органа Општине.

(2) Ако начелник одјељења не врши послове у складу са законом и актима органа Општине, Скупштина општине разрјешава начелника одјељења на приједлог Начелника општине или најмање 1/3 одборника у Скупштини општине.

(3) У случају из става 2. овог члана када приједлог за разрјешење подноси 1/3 одборника, приједлог се доставља Начелнику општине, а Начелник општине доставља мишљење Скупштини општине у року од 15 дана од дана пријема приједлога.

2. Начелник општине

Члан 53. (1) Начелник општине заступа и представља општину и носилац је извршне власти у општини.

(2) Начелник руководи Општинском управом и одговоран је за њен рад.

Члан 54. (1) Начелника општине се бира на период од четири године на непосредним

изборима, у складу са законом.

(2) Престанак мандата Начелника прије истека мандата спроводи се у складу са изборним прописима.

Члан 55. (1) Уколико Начелник општине не врши функцију у складу са законом, или не спроводи одлуке Скупштине општине, 1/3 одборника може покренути питање његовог опозива.

(2) Поступак опозива може покренути и 10% бирача уписаних у бирачки списак општине.

(3) Скупштина општине је дужна да сваку иницијативу за опозив Начелника уврсти у дневни ред и донесе одговарајућу одлуку, у року од 30 дана од дана пријема иницијативе.

Члан 56. (1) Ако Скупштина општине донесе одлуку о покретању поступка опозива Начелника општине, спроводи се поступак опозива, о чему грађани одлучују непосредним тајним гласањем, у складу са изборним прописима. (2) Начелнику престаје мандат уколико се за његов опозив изјасни натполовична већина од броја бирача који су изашли на гласање за опозив, а након што надлежни орган утврди да је Начелнику престао мандат опозивом, у складу са законом. Члан 57. У случају опозива, оставке или трајне спријечености Начелника општине да обавља функцију, спроводе се избори за Начелника, у складу са изборним прописима. Члан 58.

Начелник општине је надлежан да :

- 1) предлаже Статут општине,
- 2) предлаже одлуке и друга општа акта Скупштине општине,
- 3) израђује нацрт и подноси Скупштини на усвајање : годишњи буџет, годишњи биланс стања, економски план, развојни план, инвестициони план, инвестициони програм, просторни и урбанистички план и остале планске и регулаторне документе, који се односе на коришћење и управљање земљиштем укључујући и коришћење јавног земљишта,
- 4) обавјештава Скупштину о свим питањима из надлежности општине, њених права и обавеза,
- 5) спроводи општинску политику у складу са одлукама Скупштине, извршава општински буџет и обезбјеђује примјену одлука и других аката Скупштине,
- 6) извршава законе и друге прописе Републике чије је извршење повјерено општини,
- 7) доноси одлуку о оснивању општинске управе,
- 8) доноси правилник о организацији и системаизацији радних мјеста општинске управе,
- 9) одлучује о пријему запослених у општинску управу и врши распоређивање на радна мјеста,
- 10) одлучује о правима и обавезама запослених у Општинској управи,
- 11) одлучује о изрицању дисциплинских мјера за повреде радне дужности,
- 12) доноси план цивилне заштите општине и обезбјеђује његову реализацију,
- 13) подноси извјештаје Скупштини општине о свом раду и раду Општинске управе;
- 14) подноси извјештаје Скупштини општине о раду у органима предузећа која обављају комуналне дјелатности,
- 15) реализује сарадњу Општине са другим општинама, градовима, међународним и другим организацијама у складу са одлукама и закључцима Скупштине општине и њених одговарајућих тијела,
- 16) даје сагласност на Статуте и друга општа акта предузећа и установа чији је Општина оснивач,
- 17) покреће иницијативу да се до одлуке надлежног суда обустави од извршења пропис Скупштине општине, општи или појединачни акт, ако сматра да је супротан уставу или закону,
- 18) закључује уговоре у име Општине у складу са актима Скупштине општине,

19) одговоран је за законитост свих аката које предложи Скупштини општине,
20) доноси одлуке о располагању средствима буџета Општине у складу са одлуком о извршењу буџета и одговара Скупштини Општине за законито и намјенско трошење средстава буџета

21) обавља и друге послове утврђене законом и овим Статутом.

Члан 59.

(1) Начелник има замјеника који му помаже у вршењу дужности.

(2) Замјеник начелника општине извршава дужности које му повјери начелник, замјењује начелника и дјелује у његово име када је Начелник одсутан или спријечен у извршавању својих дужности.

(3) Замјеника Начелника бира Скупштина општине, тајним гласањем на приједлог Начелника, већином гласова од укупног броја одборника, у складу са законом, овим Статутом и Пословником Скупштине општине.

(4) У случају престанка мандата Начелника прије истека времена на које је изабран у складу са изборним прописима, замјеник Начелника обавља дужност Начелника до избора новог начелника.

(5) Уколико замјеник Начелника, у случају из става 4. овог члана из било којих разлога буде спријечен да обавља дужност Начелника, Скупштина општине ће изабрати вршиоца дужности замјеника Начелника до избора Начелника, у складу са овим Статутом и Пословником Скупштине општине.

(6) У случају из става 5. овог члана Скупштина општине бира вршиоца дужности замјеника Начелника на приједлог 1/3 одборника или надлежног скупштинског радног тијела, по поступку предвиђеном за избор замјеника начелника." Члан 60.

(1) Замјеник начелника може бити опозван и разријешен и прије истека мандата :

1) уколико не извршава дужности које му је повјерио Начелник

2) због већих пропуста у раду или злоупотребе функције коју обавља,

3) због неморалног и недоличног понашања,

4) ако поднесе оставку

5) због дуге и тешке болести која га онемогућава да обавља ту дужност

6) и у другим случајевима утврђеним законом.

(2) Приједлог за опозив замјеника Начелника Скупштини општине подноси Начелник општине у писаној форми, са образложењем.

(3) Поступак избора новог замјеника Начелника мора се окончати у року од 60 дана од дана ступања на снагу одлуке о разрешењу замјеника Начелника.

(4) Поступак опозива и избора новог замјеника Начелника уређује се Пословником Скупштине општине, у складу са законом. ГЛАВА IV

ОПШТИНСКА УПРАВА Члан 61.

Начелник општине самостално утврђује структуру и организацију Општинске управе, у складу са законом.

Члан 62.

Општинска управа се организује и дјелује у складу са критеријумима ефикасности, дјелотворности и економичности који обухватају, између осталог, поштивање следећих принципа.

1) обједињавање истих или сличних, односно међусобно повезаних послова у одговарајуће организационе јединице,

2) законито и благовремено одлучивање о правима и обавезама и на закону заснованим правним интересима физичких и правних лица,

3) стручно и рационално обављање послова и остваривање одговорности запослених и

постављених лица за њихово обављање,

4) ефикасно руковођење организационим јединицама и стални надзор над обављањем послова. Члан 63.

Послови Општинске управе су:

1) извршавање и провођење прописа Скупштине општине и Начелника општине,

2) припремање нацрта одлука и других аката које доноси Скупштина општине и Начелник општине,

3) извршавање и спровођење закона и других прописа и обезбјеђење вршења послова чије је извршење повјерено општини,

4) вршење стручних и других послова које им повјери скупштина општине и начелник

ГЛАВА V

ОДБОР ЗА ЖАЛБЕ Члан 64. (1) Општина има Одбор за жалбе који одлучује у другом степену о жалбама службеника, техничких и помоћних радника запосленим у Општинској управи на рјешења којима се одлучује о њиховим правима и дужностима, као и о жалбама кандидата који су учествовали на јавном конкурс за запослење у Општинској управи.

(2) Одбор за жалбе оснива Скупштина Општине, у складу с законом. ГЛАВА VI

ИМОВИНА И ФИНАНСИРАЊЕ ОПШТИНЕ

Члан 65. (1) Имовину општине чине непокретне и покретне ствари, новчана средства и друга имовинска права, у складу са законом.

(2) Имовину општине у складу са ставом 1. овог члана чине:

1) објекти комуналне инфраструктуре, пословни и јавни објекти комуналних предузећа, чији је оснивач општина,

2) објекти који су финансирани из буџета општине, или путем самодоприноса грађана,

3) друга имовина коју је општина стекла као правни сљедник установа и институција које су престале да постоје.

(3) Имовином општине управља и располаже Скупштина општине. Скупштина је дужна управљати и располагати имовином општине у интересу грађана, с пажњом доброг домаћина и привредника, у складу са законом. Члан 66.

За обављање послова утврђених Уставом, законом и овим Статутом, општини припадају приходи одређени законом.

Члан 67.

(1) Општина има буџет у ком су исказани сви приходи и расходи општине.

(2) Приходи општине су:

1) порески приходи,

2) непорески приходи,

3) приходи од грантова и трансфера и приходи које буџетски корисници остварују обављањем редовне и допунске дјелатности у складу а законом,

4) остали општински приходи. Члан 68.

Сви корисници средстава буџета општине дужни су Скупштини општине поднијети годишњи извјештај о свом раду, остваривању програма рада и намјенском коришћењу средстава буџета. Члан 69.

(1) Буџет општине се доноси за календарску годину по утврђеном буџетском календару у складу са законом.

(2) Ако Скупштина општине не донесе одлуку о усвајању буџета у складу са буџетским календаром, доноси одлуку о привременом финансирању, у складу са законом.

(3) Одлуку из става 2. овог члана доноси Скупштина општине, на приједлог Начелника општине.

Члан 70.

(1) Начелник општине утврђује нацрт буџета општине и обезбјеђује спровођење јавне расправе о истом.

(2) Приједлог буџета Начелник општине подноси Скупштини општине на усвајање, у складу са законом.

Члан 71.

Извјештај о извршењу буџета разамтра и усваја Скупштина општине, у складу са законом.

ГЛАВА VII АКТИ ОРГАНА ОПШТИНЕ

Члан 72.

Органи општине у вршењу послова из своје надлежности доносе статут, пословник, одлуке, правилнике, наредбе, рјешења, упутства, закључке, препоруке и резолуције.

Члан 73.

Скупштина општине доноси статут, пословник, одлуке, рјешења, закључке, препоруке и резолуције.

Члан 74.

Начелник општине доноси одлуке, правилнике, наредбе, упутства, рјешења и закључке.

Члан 75.

(1) Грађани и удружења грађана могу подносити органима општине иницијативе за доношење аката из њихове надлежности у складу са законом којим је уређена грађанска иницијатива.

(2) Иницијатива се доставља у писаном облику са образложењем, назнаком органа којем се упућује и акта чије доношење се иницира.

(3) Орган којем је иницијатива достављена дужан је исту размотрити и обавијестити подносиоца у року од 30 дана од дана подношења. Члан 76.

Приједлог за доношење аката из надлежности Скупштине општине може поднијети Начелник општине, сваки одборник, радна тијела скупштине и 10% бирача или 1.000 бирача са подручја општине.

Члан 77.

(1) Одлуке и друга општа акта Скупштине општине и Начелника општине објављују се у Службеном гласнику општине, а ступају на снагу најраније осмог дана од дана објављивања.

(2) Изузетно, општим актом из оправданих разлога се може утврдити да ступа на снагу прије објаве, са даном доношења.

(3) Одлуке и друга општа акта органа општине не могу имати повратно дејство.

(4) У службеном гласнику општине, осим одлука и других општих аката, објављују се: аутентична тумачења аката органа општине, програми и планови од интереса за информисање грађана, акти о избору, именовану, разрешењу односно престанку мандата, акти о располагању непокретостима у својини општине, те други акти када о томе одлуче органи општине.

(5) Службени гласника општине доставља се Министарству управе и локалне самоуправе у складу са законом.

ГЛАВА VIII

ЈАВНОСТ РАДА

Члан 78.

(1) Рад органа Општине је јаван.

(2) Органи општине дужни су упознати јавност о обављању послова из свог дјелокруга и извјештавати о свом раду путем средстава јавног информисања, у електронском,

штампаном и сваком другом прикладном облику и начину. Начини обавјештавања јавности о раду органа општине утврдиће се посебним актима органа општине. Члан 79.

(1) Службена саопштења и изјаве за средства јавног информисања дају:

- 1) предсједник Скупштине о раду Скупштине општине,
- 2) Начелник општине о раду извршне власти општине.

(2) Начелник општине може за давање одговарајућих информација овластити поједине службенике, који су лично одговорни за тачност и правовременост информисања.

(3) Неовлашћено давање информација или давање нетачних информација представља тежу повреду радне обавезе.

Члан 80.

Јавност рада органа општине обезбјеђује се кроз слободу приступа информацијама свим физичким и правним лицима, у складу са законом. Члан 81.

(1) Средствима јавног информисања достављају се позиви и материјали за сједнице органа општине, ради информисања јавности. Представници средстава јавног информисања могу присуствовати сједницама Скупштине општине.

(2) Изузетно, сједница Скупштине општине се може одржати без присуства јавности, на начин прописан Пословником Скупштине општине. Глава IX

УЧЕШЋЕ ГРАЂАНА У ЛОКАЛНОЈ САМОУПРАВИ Члан 82.

(1) У пословима локалне самоуправе грађани одлучују непосредно и посредно, путем својих представника изабраних у Скупштину општине.

(2) Облици непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи су:

- 1) референдум,
- 2) збор грађана,
- 3) грађанска иницијатива,
- 4) мјесна заједница,
- 5) јавна расправа,
- 6) панели грађана,

7) други облици учешћа на начин утврђен посебним прописом. (3) Облици и начин непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи уређују се посебном одлуком Скупштине општине, у складу са законом и овим Статутом. Члан 83.

(1) Грађани непосредно учествујући у локалној самоуправи одлучују о: 1) изградњи комуналних објеката, начину обезбјеђивања финансијских средстава за изградњу тих објеката и о начину коришћења и управљања тим објектима,

2) покретању иницијативе за доношење и измјену прописа и општих аката из надлежности општине;

3) упућивању препорука и приговора на рад органа локалне самоуправе,

4) покретању иницијативе за издвајање и припајање насељених мјеста из или у састав општине,

5) покретању иницијативе за издвајање и припајање насељених мјеста из или у састав мјесне заједнице,

6) заштити животне средине,

1. Референдум

Члан 84.

Скупштина општине може расписати референдум за територију општине, за једну или више мјесних заједница и за дио мјесне заједнице, о питањима из надлежности Скупштине општине која се односе на посебне потребе и интересе грађана. Члан 85.

Приједлог за расписивање референдума могу поднијети: 1/3 трећина одборника, начелник и најмање 10% бирача уписаних у бирачки списак општине Члан 86.

(1) Скупштина општине одлуку о расписивању референдума доноси већином гласова укупног броја одборника.

(2) Од дана ступања на снагу одлуке о расписивању референдума до дана спровођења референдума не може протећи мање од 30 дана ни више од шест мјесеци. Члан 87.

Право одлучивања на референдуму имају грађани који имају пребивалиште на подручју општине, односно дијела подручја општине за који се спроводи референдум и који имају бирачко право. Члан 88.

(1) Референдум спроводе комисија за спровођење референдума и гласачки одбори.

(2) Комисију за спровођење референдума именује Скупштина општине најкасније у року од 10 од дана ступања на снагу одлуке о расписивању референдума.

(3) Комисију за спровођење референдума чине предсједник и четири члана. Предсједнику и члановима комисије за спровођење референдума именују се замјеници. Предсједнику и члановима комисије за спровођење референдума мандат траје до констатовања резултата референдума од стране органа који је расписао референдум. Предсједник и чланови комисије за спровођење референдума морају имати бирачко право и искуство у спровођењу избора. Предсједник комисије за спровођење референдума и његов замјеник су дипломирани правници. Члан 89.

Гласачки одбор именује се за свако гласачко мјесто, најкасније десет дана прије дана одређеног уа изјашњавање на референдуму. Гласачки одбор чине предсједник и два члана. Предсједнику и члановима гласачког одбора именују се замјеници. Приликом именовања гласачких одбора, обавезно се води рачуна о сразмјерној заступљености политичких странака у скупштини која је расписала референдум. Предсједник и чланови гласачког одбора морају имати бирачко право.

Члан 90.

Референдум се спроводи по поступку који је прописан Законом о референдуму и грађанској иницијативи.

Члан 91.

Референдум је пуноважан ако је на њему гласала натполовична већина грађана који имају бирачко право и који су уписани у бирачки списак. Референдумско питање је добило подршку грађана ако се за њега изјаснила натполовична већина грађана која је гласала на референдуму.

2. Збор грађана

Члан 92.

На збору грађана грађани могу расправљати и давати приједлоге о питањима из надлежности органа општине која су од непосредног заједничког интереса за грађане одређеног подручја општине односно подручја за које је збор грађана сазван, иницирати и предлагати начине рјешавања одређених питања и доношење аката из дјелокруга скупштине општине. Члан 93.

(1) Збор грађана може сазвати Начелник општине, предсједник Скупштине општине, предсједник савјета мјесне заједнице, и сваки одборник на подручју мјесне заједнице у којој има пребивалиште.

(3) Предсједник савјета мјесне заједнице дужан је сазвати збор грађана на писмени захтјев најмање 50 бирача. Збор грађана ће се одржати и на њему ће се пуноважно расправљати и предлагати само ако му присуствује довољан број бирача који се прописује посебном одлуком о збору грађана.

(3) Сазивање и начин рада збора грађана регулише се посебном одлуком Скупштине општине.

3. Грађанска иницијатива

Члан 94.

(1) Скупштина општине је дужна размотрити сваку иницијативу коју добије, под условом да је покренута на начин и у облику прописаним законом.

(2) Иницијатива из става 1. овог члана треба бити потписана од најмање 5% бирача, од укупног броја гласача у општини.

(3) Иницијатива грађана се подноси у писменом облику, мора бити образложена, садржавати потписе и јединствене матичне бројеве грађана.

(4) Уколико су за реализацију грађанске иницијативе потребна средства, иницијатива мора садржавати приједлог начина њиховог обезбјеђивања.

(5) Провјеру формалне исправности приједлога предмета грађанске иницијативе врши стручна служба Скупштине општине, те у случају да је приједлог неуредан и нејасан, даје упутства предлагачима за отклањање неправилности приједлога грађанске иницијативе.

(6) Предмет грађанске иницијативе може бити општи приједлог и конкретизован приједлог. (7) Уколико се ради о општем приједлогу грађанске иницијативе извршни орган општине је обавезан да уз такав приједлог достави Скупштини своје мишљење о приједлогу, након чега Скупштина по иницијативи доноси одговарајућу одлуку у смислу задужења извршног органа да припреми нацрт прописа чије доношење се иницијативом тражи. Иницијатори о нацрту израђеног прописа, а прије коначног одлучивања, имају право да Скупштини општине доставе мишљење о истом. Надлежни орган општине је дужан донијети одлуку о достављеној грађанској иницијативи на првој сљедећој сједници Скупштине општине, у складу са Законом о референдуму и грађанској иницијативи.

Члан 95.

(1) Сваки грађанин, или удружење грађана, има право упућивати органима општине представке и притужбе, и давати приједлоге за рјешавање одређених питања из њиховог дјелокруга.

(2) Органи из става 1. овог члана дужни су, у року од 30 дана од дана подношења представке, притужбе или приједлога дати одговор подносиоцима.

4. Мјесне заједнице

Члан 96.

(1) Мјесна заједница се оснива одлуком Скупштине општине, за подручје на којем постоји интерес становника, које представља територијалну и функционалну цјелину, а на којем постоји међусобна повезаност грађана и могућност остваривања заједничких интереса и потреба.

(2) Одлуком из става 1. овог члана утврђује се назив, подручје и послови које врши мјесна заједница и друга питања од значаја за рад мјесне заједнице.

(3) Мјесна заједница нема статус правног лица.

Члан 97. (1) У мјесној заједници своје потребе и интересе грађани задовољавају и остварују:

1) покретањем иницијатива и учешћем у јавној расправи приликом припреме и доношења просторних и урбанистичких планова општине за подручје мјесне заједнице,

2) покретањем иницијатива, давањем мишљења и учешћем у изградњи комуналних објеката и објеката у општој употреби,

3) покретањем иницијативе и учешћем у јавним расправама о активностима које су у вези са развојем привреде и друштвених дјелатности,

4) прикупљањем и достављањем органима општине, јавним предузећима и установама представке и притужбе на њихов рад, као и иницијативе и приједлоге грађана за рјешавање питања од њиховог заједничког интереса,

5) учешћем у обезбјеђивању просторних, финансијских и организационих услова за спорт и рекреацију,

6) организовањем разних облика хуманитарне помоћи на свом подручју,

7) заштитом од елементарних непогода и организовањем, отклањањем или ублажавањем посљедица од елементарних непогода,

8) сарадњом са удружењима грађана о питањима која су од интереса за грађане мјесне заједнице и

9) обављањем других послова, у складу са законом и актима Скупштине општине. (2) Грађани путем Савјета мјесне заједнице (у даљем тексту: Савјет) учествују у поступку утврђивања приједлога планова изградње објеката комуналне инфраструктуре на подручју мјесне заједнице.

(3) Скупштина општине може посебном одлуком повјерити мјесној заједници обављање послове из надлежности Општине, у складу са законом и овим статутом.

(4) Административне и стручне послове за потребе мјесних заједница, упис и вођење регистра мјесних заједница обавља Општинска управа. Члан 98. (1) Мјесна заједница се оснива за дио насељеног мјеста, односно за подручје једног или више међусобно повезаних насељених мјеста (2) Иницијативу за оснивање мјесне заједнице, промјену њеног подручја и назива може покренути најмање 10% бирача са подручја за које се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива или најмање 1/3 одборника скупштине Општине или Начелник општине. Члан 99.

(1) Иницијатива за оснивање мјесне заједнице, за промјену њеног подручја или назива, обавезно садржи:

1) податке о подручју за које се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива, границе мјесне заједнице, број становника и друго,

2) начин на који се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива

3) разлоге због којих се предлаже оснивање мјесне заједнице, промјена њеног подручја или назива.

(2) Иницијатива из става 1. овог члана мора да буде образложена и да садржи и друге податке који ће омогућити да се о покренутој иницијативи, у утврђеном поступку, донесе одлука.

Члан 100. (1) Скупштина Општине, у поступку разматрања иницијативе за оснивање мјесне заједнице, промјену њеног подручја или назива, може одлучити да се о иницијативи обави јавна расправа на збору грађана.

(2) У случају из става 1. овог члана, збор грађана сазива овлашћено лице, у складу са законом и одлуком Скупштине Општине. Члан 101.

(1) Орган мјесне заједнице је Савјет.

(2) Број чланова Савјета Мјесне заједнице утврђује се посебном Одлуком у складу са сљедећим критеријумима и то :

1) за мјесне заједнице до 1.000 регистрованих бирача – пет чланова,

2) за мјесне заједнице од 1.000 до 5.000 регистрованих бирача – седам чланова,

(3) Одлуку из става 1. овог члана доноси Скупштина општине на основу података општинског органа управе надлежног за вођење бирачког списка.

(4) Савјет има предсједника којег бирају чланови Савјета натполовичном већином гласова од укупног броја чланова.

(4) Мандат Савјета траје четири године. Члан 102.

- (1) Мандат председника, односно члана Савјета престаје: 1) смрћу,
- 2) на лични захтјев,
- 3) истеком мандата,
- 4) одјавом пребивалишта са подручја мјесне заједнице,
- 5) ако је правоснажном одлуком лишен пословне способности и
- 6) разрјешењем.

Члан 103. Председник, односно члан Савјета може бити разрјешен дужности и прије истека мандата, ако дуже вријеме не учествује у раду Савјета, због дужег одсуствовања усљед дуге и тешке болести, неморалног и недоличног понашања, ако правоснажном пресудом буде осуђен на казну затвора за кривично дјело или због злоупотребе приликом обављања послова.

Члан 104. Ако члану Савјета престане мандат прије истека времена на које је изабран, члан Савјета постаје сљедећи кандидат са предложене листе кандидата који је добио највећи број гласова приликом избора чланова Савјета. Члан 105. Члан Савјета може бити разрјешен дужности и прије истека мандата, на збору грађана, ако за његово разрјешење гласа натполовична већина од укупног броја грађана који су присутни на збору. Члан 106. (1) Приједлог за разрјешење члана Савјета може поднијети председник Савјета и било који члан Савјета.

(2) Приједлог је усвојен ако се за њега изјасни натполовична већина чланова Савјета.

Члан 107. (1) Приједлог за разрјешење дужности члана Савјета и Савјета може поднијети и 5% бирача уписаних у бирачки списак мјесне заједнице у писаном облику са образложеним разлозима за разрјешење.

(1) Савјет је дужан да приједлог уврсти на дневни ред збора грађана у року од 15 дана од дана пријема приједлога. У противном, збор грађана ће заказати начелник Општине. Члан 108. (1) Савјет бирају бирачи уписани у централни бирачки списак на зборовима грађана,

који имају пребивалиште на подручју мјесне заједнице, непосредно, тајним гласањем у складу са законом и упутством Републичке изборне комисије.

(2) Савјет Мјесне заједнице је изабран ако је на збору грађана гласало најмање 5% регистрованих бирача Мјесне заједнице за коју се Савјет бира.

(3) За чланове Савјета изабрани су кандидати који су добили највећи број гласова бирача који су гласали на збору грађана. Члан 109. (1) Одлуку о расписивању избора за савјете доноси Скупштина Општине.

(2) Избори за Савјет одржавају се најкасније 90 дана од конституисања локалних органа власти у складу са изборним прописима. Члан 110. (1) Средства за финансирање рада мјесних заједница обезбјеђују се у буџету Општине.

(2) Осим средстава из става 1. овог члана средства за финансирање мјесне заједнице могу бити:

- 1) средства грађана која се обезбјеђују самодоприносом,
- 2) донације и поклони,
- 3) лично учешће грађана мјесне заједнице,
- 4) други законити извори.

Члан 111. (1) Надзор над радом Савјета врши радно тијело Скупштине Општине надлежно за мјесне заједнице.

(2) У вршењу надзора из става 1. овог члана, надлежно радно тијело има овлашћења и обавља послове утврђене Пословником Скупштине Општине, а нарочито да разматра извјештаје и информације о раду Савјета, указује на проблеме и начине рјешавања одређених питања која се појављују у раду Савјета, подноси извјештаје и предлаже Скупштини Општине предузимање одговарајућих мјера, у складу са законом, овим Статутом и Пословником Скупштине Општине. 5. Јавна расправа Члан 112.

(1) Јавна расправа се спроводи о:

- 1) Нацрту статута општине,
- 2) Нацрту одлуке о буџету,
- 3) Плану развоја општине,
- 4) Просторном плану,

5) Нацрту урбанистичког и регулационих планова,

6) Нацрту одлуке о мјесним заједницама. (2) Јавна расправа ће се спровести и о другим актима уколико је то законом утврђено, односно које надлежни орган Општине упути на јавну расправу. Члан 113.

Ближе одредбе о провођењу јавне расправе регулисаће се посебном одлуком. ГЛАВА X САРАДЊА ОПШТИНЕ СА ДРУГИМ СУБЈЕКТИМА Члан 114.

(1) У обављању послова локалне самоуправе, општина остварује сарадњу са другим градовима и општинама.

(2) Сарадња из претходног става планира се и остварује у пословима који су од заједничког интереса. Члан 115.

Органи општине сарађују са другим органима власти у Републици Српској и Босни и Херцеговини у складу са законом, на принципима утврђених надлежности општине и тих органа, а ради остваривања интереса Општине и њених грађана.

Члан 116.

Општина се може удружити у Савез општина и градова Републике Српске ради унапређења и заштите интереса општине, о чему одлуку доноси Скупштина општине.

Члан 117.

(1) Општина може приступити домаћим и међународним удружењима локалних заједница и сарађивати са јединицама локалне самоуправе у Федерацији БиХ, и у другим државама, у складу са законом.

(2) Одлуку о приступању, односно остваривању сарадње из претходног става, доноси Скупштина општине самостално или на приједлог Начелника општине.

(3) На основу одлуке из става 2. овог члана Скупштина општине Начелник може закључити споразум, протокол или повељу о сарадњи, односно партнерству. Члан 118.

(1) Ради што потпунијег извршавања послова из надлежности Општине, органи општине сарађују са политичким странкама, вјерским заједницама, невладиним организацијама и другим субјектима.

(2) Органи општине предузимају мјере у циљу унапређења сарадње, узајамне помоћи и уважавање иницијатива и предлога невладиних организација са подручја општине, у различитим облицима њиховог дјеловања и у складу са интересима општине. ГЛАВА XI ПОСТУПАК ЗА ДОНОШЕЊЕ И ПРОМЈЕНУ СТАТУТА ОПШТИНЕ Члан 119.

(1) Статут општине доноси скупштина општине, већином од укупног броја одборника.

(2) Измјене и допуне Статута општине врше се на начин и по процедури његовог доношења.

(3) У изузетним случајевима, када се ради о измјенама и допунама Статута у мањем обиму, ради усклађивања са изричитим одредбама закона, приједлог за измјене и допуне Статута може бити усвојен и без претходне јавне расправе Члан 120.

(1) Иницијативу за промјену статута може поднијети сваки одборника Скупштине општине и стално радно тијело скупштине у чијем су дјелокругу статутарна питања.

(2) Иницијатива се подноси начелнику општине у писменом облику, са образложењем.

Иницијативу за промјену Статута могу дати грађани путем збора грађана и у форми грађанске иницијативе, на начин прописан законом. Члан 121.

(1) Приједлог за доношење, измјене и допуне Статута могу поднијети Начелник општине,

најмање 1/3 одборника Скупштине општине и 20% бирача или најмање 1500 бирача са подручја Општине. Приједлог из става 1. овог члана мора бити образложен, а подноси се предсједнику Скупштине општине у писаној форми, а о истом одлучује Скупштина општине.

(2) Приједлог Статута или одлуке о измјенама и допунама Статута утврђује овашћени предлагач и доставља Скупштини општине на одлучивање. Члан 122.

Ако Скупштина општине не прихвати приједлог за промјену Статута, исти се не може ставити на дневни ред Скупштине прије истека 3 мјесеца од дана када је приједлог одбијен. ГЛАВА XII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 123.

Органи Општине ускладиће опште акте са одредбама овог Статута у року од три мјесеца од дана његовог ступања на снагу. Члан 124.

Ступањем на снагу овог Статута, престаје да важи Статут општине Невесиње ("Службени гласник општине Невесиње" број 6/05, 3/07, 1/09, 9/10 и 3/11, 2/13,6/13) Члан 125.

Овај Статут ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у «Службеном гласнику општине Невесиње. РЕПУБЛИКА СРПСКА

ОПШТИНА НЕВЕСИЊЕ

Број: 01/013-24/14

Датум: 23.05.2014. године

ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

Јован Васиљевић с.р.